

Návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Sofijski rajonen säd (Bulharsko) 29. mája 2023 – „APS beta Bulgaria“ EOOD, „Agencija za kontrol na prosročeni zadälženija“ AD

(Vec C-337/23, APS Beta Bulgaria a Agencija za kontrol na prosročeni zadälženija)

(2023/C 321/25)

Jazyk konania: bulharčina

Vnútroštátny súd, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania

Sofijski rajonen säd

Účastníci konania pred vnútroštátnym súdom

Navrhovateľky: „APS beta Bulgaria“ EOOD, „Agencija za kontrol na prosročeni zadälženija“ AD

Prejudiciálne otázky

1. Majú sa článok 4 ods. 2 a článok 6 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS ⁽¹⁾ o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (smernica 93/13/EHS) vykladať v tom zmysle, že

ak zmluva o úvere stanovuje povinnosť spotrebiteľa uzavrieť zmluvu o ručení s ručiteľom určeným zo strany veriteľa, obsah zmluvy o ručení nie je „hlavným predmetom“ zmluvy s touto treťou osobou, ale súčasťou obsahu zmluvy o úvere? Je pritom relevantné, či v prípade veriteľa a ručiteľa ide o prepojené osoby?

2. Má sa bod 1 písm. i) prílohy smernice 93/13/EHS vykladať v tom zmysle, že

ak je spotrebiteľ povinný v rámci už uzavretej zmluvy o úvere poskytnúť ručiteľa – pričom jednou z možností je, že ručením poverí osobu určenú veriteľom –, obsah povinnosti spotrebiteľa zo zmluvy o ručení uzavretej neskôr v deň uzavretia zmluvy o úvere sa má považovať za nejasný, pretože pre spotrebiteľa nebolo možné, aby si sám vybral alebo navrhol osobu, ktorú veriteľ určí za budúceho ručiteľa?

3. V prípade, že odpoveď na predchádzajúcu otázku znie tak, že predmet zmluvy o ručení je jasný: Má sa bod 1 písm. i), j) a m) prílohy smernice 93/13/EHS vykladať v tom zmysle,

že ak sa spotrebiteľ zaviazal, že v rámci už uzavretej zmluvy o úvere poskytne ručiteľa – pričom jednou z možností je, že ručením poverí osobu určenú veriteľom –, obsah povinnosti spotrebiteľa zo zmluvy o úvere sa má považovať za nejasný a to môže viesť k neplatnosti zmluvy o úvere alebo jej jednotlivých zmluvných podmienok?

4. Má sa článok 4 ods. 1 smernice 93/13/EHS v spojení s článkom 8 smernice 2005/29/ES ⁽²⁾ o nekalých obchodných praktikách vykladať v tom zmysle, že

ak osoba, ktorá poskytuje úver, vyžaduje, aby spotrebiteľ uzavrel zmluvu s osobou, ktorú určí poskytovateľ úveru a ktorá zabezpečí jeho pohľadávku voči spotrebiteľovi, vždy ide o využitie znevýhodneného postavenia spotrebiteľa a tým o agresívnu obchodnú praktiku?

5. V prípade zápornej odpovede na štvrtú otázku: Majú sa článok 4 ods. 1 a článok 7 smernice 93/13/EHS v spojení s článkom 8 smernice 2005/29/ES o nekalých obchodných praktikách vykladať v tom zmysle, že

v jednostrannom súdnom konaní ako je konanie o vydanie platobného rozkazu, na ktorom sa spotrebiteľ nezúčastňuje, môže súd odôvodniť pochybnosti o tom, že podmienka zmluvy je nekalá, iba tým, že má podozrenie, že spotrebiteľ túto podmienku akceptoval na základe nekalej obchodnej praktiky, alebo musí poslednú menovanú skutočnosť s istotou konštatovať?

6. Má sa článok 15 ods. 2 smernice 2008/48/ES ⁽³⁾ o zmluvách o spotrebiteľskom úvere (smernica 2008/48/ES) vykladať v tom zmysle, že

toto ustanovenie sa má uplatňovať v prípadoch, keď je zmluva o úvere spojená s doplnkovou službou, konkrétne poskytnutím ručenia prostredníctvom tretej osoby za úhradu, a otvára spotrebiteľovi možnosť uplatniť nielen jeho nároky z dôvodu konania ručiteľa v rozpore s jeho povinnosťami ako je napríklad zaplatenie po uplynutí zákonnej lehoty, ale aj procesné námietky, ktoré vylučujú jeho povinnosť voči ručiteľovi?

7. Umožňuje článok 15 ods. 2 smernice 2008/48/ES v spojení so zásadou efektivity, resp. umožňujú – za predpokladu, že zmluva o úvere a zmluva o ručení predstavujú spojené transakcie – článok 5 a článok 7 smernice 93/13/EHS v spojení s bodom 1 písm. b) a c) prílohy tejto smernice

vnútroštátnu judikatúru, podľa ktorej ručiteľ zmluvy spojenej so zmluvou o spotrebiteľskom úvere, ktorý dostal od spotrebiteľa odmenu za zabezpečenie zmluvy o úvere a ktorý na základe ustanovenia zmluvy zaplatil veriteľovi napriek uplynutiu lehoty podľa článku 147 Zákona za zadĺženiata i dogovorite (zákon o záväzkoch a zmluvách) – ktorá podľa judikatúry spôsobuje úplný zánik ručenia –, sa napriek tomu môže odvolávať na to, že vstúpil do práv pôvodného veriteľa, a s odvolaním sa na rozpornú judikatúru týkajúcu sa uplatňovania zákona žiadať od dlžníka platbu?

8. Má sa článok 3 písm. g) smernice 2008/48/ES v spojení s článkom 5 smernice 93/13/EHS vykladať v tom zmysle, že

v prípade, že v zmluve o úvere je stanovená povinnosť uzavrieť pripojenú zmluvu o ručení, čo vedie k zvýšeniu celkovej sumy úverového záväzku, sa ročná percentuálna miera nákladov úveru musí vypočítať aj podľa normatívu splátok zvýšených so zreteľom na odmenu ručiteľa? Je v takom prípade relevantná skutočnosť, kto vybral ručiteľa a či je osobou pripojenou s hlavným veriteľom?

9. Má sa článok 10 ods. 2 písm. g) smernice 2008/48/ES vykladať v tom zmysle, že

nesprávny údaj o skutočnej ročnej percentuálnej miere nákladov uvedený v úverovej zmluve uzatvorenej medzi podnikateľom a spotrebiteľom ako úverovým dlžníkom sa má považovať za chýbajúcu informáciu o skutočnej ročnej percentuálnej miere nákladov v úverovej zmluve a vnútroštátny súd musí uplatniť právne následky upravené vnútroštátnym právom pre prípad chýbajúceho údaj o skutočnej ročnej percentuálnej miere nákladov v zmluve o spotrebiteľskom úvere? Má sa vychádzať z toho, že tieto dôsledky sú kogentne záväzné aj pre ručiteľa, ktorý zaplatil, vo vzťahu k spotrebiteľovi?

10. Má sa článok 23 druhá veta smernice 2008/48/ES vykladať v tom zmysle, že

sankcia stanovená vnútroštátnym zákonodarcom v podobe neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, podľa ktorej sa má splatiť iba poskytnutá istina, sa má považovať za primeranú v prípadoch, keď zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje presný údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov tým spôsobom, že neuvádza náklady na profesionálneho ručiteľa vybraného veriteľom (hoci ročná percentuálna miera nákladov je v texte zmluvy o úvere uvedená v číselnej podobe)?

11. Má sa článok 2 ods. 2 smernice 2009/138/ES⁽⁴⁾ o začatí a vykonávaní poistenia a zaistenia (Solventnosť II) (smernica 2009/138/ES) v spojení s časťou A bodom 14 prílohy č. 1 tejto smernice vykladať v tom zmysle, že

profesionálny výkon zárobkovej činnosti ručiteľa, pri ktorom ručiaca spoločnosť platí vo všetkých prípadoch nesplnenia celkovú sumu úveru, ktorý si vzal spotrebiteľ ako dlžník, a spotrebiteľ platí odmenu v každej splátke úveru a to nezávisle od nesplácania úveru, predstavuje „poisťovaciu činnosť“ v zmysle uvedenej smernice?

12. V prípade kladnej odpovede na jedenástu otázku: Má sa článok 14 ods. 1 smernice 2009/138/ES vykladať v tom zmysle, že

osoba vykonávajúca činnosť uvedenú v jedenástej otázke podlieha povinnosti získať povolenie od vnútroštátnych regulačných orgánov, ktoré sú príslušné pre udeľovanie povolení poisťovníam?

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 95, 1993, s. 29; Mim. vyd. 15/002, s. 288.

⁽²⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/29/ES z 11. mája 2005 o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom na vnútornom trhu, a ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 84/450/EHS, smernice Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 (Ú. v. EÚ L 149, 2005, s. 22).

⁽³⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS (Ú. v. EÚ L 133, 2008, s. 66).

⁽⁴⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/138/ES z 25. novembra 2009 o začatí a vykonávaní poistenia a zaistenia (Ú. v. EÚ L 335, 2009, s. 1).